

# Obsah

|                                                                                                                                                                                        |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Úvod .....                                                                                                                                                                             | 11  |
| Introduction .....                                                                                                                                                                     | 15  |
| <b>1. panel: Jednotlivci a malé skupiny v protikomunistickom odboji</b>                                                                                                                |     |
| <b>1st Block: Individuals and Small Groups in the Anti-Communist Resistance</b>                                                                                                        |     |
| <i>Protikomunistické aktivity profesora Kolakoviča a „Rodiny“</i>                                                                                                                      |     |
| Vladimír VARINSKÝ .....                                                                                                                                                                | 20  |
| <i>„Byli jsme první vojáci i zajatci studené války“. Případ kurýra Miloslava Čapka</i>                                                                                                 |     |
| Petr BLAŽEK .....                                                                                                                                                                      | 39  |
| <i>Odboj: pomoc ohrozeným na ceste za slobodou. Prípad Jozef Macek</i>                                                                                                                 |     |
| Lubomír MORBACHER – Jerguš-SIVOŠ .....                                                                                                                                                 | 73  |
| <i>Ján Ševčík – súpútnik a obeť komunistického režimu</i>                                                                                                                              |     |
| Jan PEŠEK .....                                                                                                                                                                        | 79  |
| <b>2. panel: Činnosť ilegálnych skupín a disidentov v protikomunistickom odboji</b>                                                                                                    |     |
| <b>2nd Block: Activities of Illegal Groups and Dissidents in the Anti-Communist Resistance</b>                                                                                         |     |
| <i>Ilegálne aktivity Gréckokatolíckej cirkvi v Československu v rokoch 1951 – 1958</i>                                                                                                 |     |
| Peter BORZA .....                                                                                                                                                                      | 92  |
| <i>Levels and Forms of Anti-Communist Resistance in the Romanian Orthodox Church between 1945 – 1964</i>                                                                               |     |
| George ENACHE .....                                                                                                                                                                    | 102 |
| <i>Odpor gréckokatolíckych laikov voči záverom tzv. Prešovského soboru v roku 1950</i>                                                                                                 |     |
| Daniel Atanáz MANDZÁK .....                                                                                                                                                            | 118 |
| <i>Between the Compromise and the Disagreement: Reaction Forms of the Greek Ethnic Minority of the Soviet Ukraine to the Assimilation Policy of the Communist regime (1950 – 1980)</i> |     |
| Sergii PAKHOMENKO .....                                                                                                                                                                | 152 |

|                                                                                                                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Osobitosti opozičného hnutia na Ukrajine v kontexte protikomunistického odboja v krajinách strednej a východnej Európy (v 60. a 80. rokoch 20. storočia)</i> |     |
| Anatolij KLJUČKOVIČ .....                                                                                                                                       | 164 |
| <i>To the Question of the Dissent in Soviet Belarusian</i>                                                                                                      |     |
| Natallia PRYSTUPA .....                                                                                                                                         | 171 |
| <i>„Češi, jsme vaši bratři“: příspěvek k dějinám vzájemných kontaktů SSSR a Československa v letech 1968 – 1989</i>                                             |     |
| Elena GLUŠKO .....                                                                                                                                              | 179 |
| <i>Hnutie za občiansku slobodu na Slovensku</i>                                                                                                                 |     |
| Patrik DUBOVSKÝ .....                                                                                                                                           | 209 |
| <i>The Independent Historical Memory of the Hungarian Democratic Opposition</i>                                                                                 |     |
| András BOZÓKI .....                                                                                                                                             | 220 |
| <i>The Political Anti-Communist Opposition in East-Berlin between 1985 and 1990. Unified against the Regime?</i>                                                |     |
| Detlef W. STEIN .....                                                                                                                                           | 263 |
| <b>3. panel: Opozičné aktivity v oficiálnych a pololegálnych organizáciách</b>                                                                                  |     |
| <b>3rd Block: Opposition Activities in an Official and Semi-Official Organizations</b>                                                                          |     |
| <i>Ukrainian National Communist Opposition to Bolshevik Authoritarianism (1919 – 1925)</i>                                                                      |     |
| Olena PALKO .....                                                                                                                                               | 272 |
| <i>The Unreliable Fellow-Traveller – Péter Veres, Chairman of the National Peasant Party and the Hungarian Political Police</i>                                 |     |
| István PAPP .....                                                                                                                                               | 292 |
| <i>Agrarians versus Communists: The Short Existence of the Bulgarian Agrarian National Union “Nikola Petkov”, 1945 – 1947</i>                                   |     |
| Vasil PARASKEVOV .....                                                                                                                                          | 300 |
| <i>Adaptation and Resistance of Female Congregations towards the Communist Authorities in Poland between 1945 – 1989</i>                                        |     |
| Agata MIREK .....                                                                                                                                               | 324 |



|                                                                                                                                                                                                  |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Třetí odboj v ČSR a rok 1956</i><br>Václav VEBER .....                                                                                                                                        | 343 |
| <i>Resistance in Polish Music after 1945</i><br>Anna G. PIOTROWSKA .....                                                                                                                         | 353 |
| <i>Reakcia ukrajinskej verejnosti na udalosti Pražskej jari 1968</i><br>Igor ŠNICER .....                                                                                                        | 367 |
| <i>Underground Independent Students' Association (NZS) at Warsaw University (1982 – 1989)</i><br>Patryk PLESKOT .....                                                                            | 380 |
| <i>On the Path to Freedom. Underground "Solidarity" Structures in the Capital of Poland during Martial Law (1981 – 1983). Genesis, Activity and its Consequences</i><br>Tadeusz RUZIKOWSKI ..... | 393 |
| <i>The Phenomenon of the Youth Political Opposition in Poland in the Years 1980 – 1990 and its Initial Interpretations</i><br>Marek WIERZBICKI .....                                             | 408 |
| <b>4. panel: Povstania a vzbury proti komunistickým režimom</b>                                                                                                                                  |     |
| <b>4th Block: Insurrections and Rebellions against the Communist Regimes</b>                                                                                                                     |     |
| <i>Anti-Communist Armed Resistance in Romania, 1949 – 1962: An Overview</i><br>Alexandra GEROTA .....                                                                                            | 426 |
| <i>Anti-Communist Guerilla in Croatia 1945 – 1951</i><br>Aleksandar JAKIR .....                                                                                                                  | 434 |
| <i>The Unknown Resistance Movement</i><br>Valery KATZOUNOV .....                                                                                                                                 | 450 |
| <i>Protikomunistické a antisovietske aspekty pôsobnosti oddielov Ukrajinskej povstaľeckej armády na území Slovenska v rokoch 1945 – 1947</i><br>Michal ŠMIGEL .....                              | 454 |
| <i>Protikomunistické hnutí v českých zemích v roce 1953</i><br>Pavel MAREK .....                                                                                                                 | 471 |

|                                                                                                                                 |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>1956, 1968, 1980–81: Three Uprisings against State Socialist Regimes. Similarities and Differences – a Comparative Study</i> |     |
| Miklós MITROVITS .....                                                                                                          | 493 |

**5. panel: Formy súdnej a mimosúdnej perzekúcie aktivistov  
protikomunistického odboja**

**5th Block: The Forms of Judicial and Extrajudicial Persecutions of Anti-Communist Resistance Activists**

|                                                                              |     |
|------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Právní a mimoprávní postih účastníků protikomunistického odboje v ČSR</i> |     |
| Kamil NEDVĚDICKÝ .....                                                       | 508 |

|                                                                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>The Opposition in Poland versus Communist Camp Propaganda after the Jewish Massacre in Kielce (4 July 1946)</i> |     |
| Ryszard GRYZ .....                                                                                                 | 527 |

|                                                                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Odpor proti kolektivizaci v Podkrkonoší: JZD, výhrůžky a ozbrojené zastrašování aneb proti politice KSČ jejími vlastními zbraněmi</i> |     |
| Jiří URBAN .....                                                                                                                         | 542 |

|                                                                                                                                |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Conflict in the Countryside: Peasants, Resistance and the Romanian Communist State during Collectivization, 1949 – 1953</i> |     |
| Catalin CRISTOLOVEANU .....                                                                                                    | 564 |

|                                                                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Spying and Resistance: What the Stasi's Records Show about Western Spying in the German Democratic Republic in the Early Cold War</i> |     |
| Paul MADDRELL .....                                                                                                                      | 598 |

|                                             |     |
|---------------------------------------------|-----|
| <i>Útvary rozvedky pre boj s emigráciou</i> |     |
| Michal MIKLOVIČ .....                       | 613 |

|                                                                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>1956 as a “lieu de mémoire”: Hungarian State Power and the Opposition on the Anniversaries of the Revolution</i> |     |
| Alexandra BOTYÁNSZKI .....                                                                                          | 620 |

**6. panel: Politický exil v zápase s komunistickým režimom**

**6th Block: Political Emigration in the Battle against the Communist Regime**

|                                                                                                                        |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Slovenský revolučný odboj a počiatky organizovaného protikomunistického odboja v zahraničí v rokoch 1945 – 1947</i> |     |
| Ján BOBÁK .....                                                                                                        | 642 |



|                                                                                                                                                                                  |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Český protikomunistický a protibenešovský exil po roce 1945</i><br>Petr KUBÍK .....                                                                                           | 694 |
| <i>Český a slovenský protikomunistický odboj v zahraničí po únoru 1948. Sonda do vztahů Čechů a Slováků neuznávajících Radu svobodného Československa</i><br>Jan CHOLÍNSKÝ ..... | 707 |
| <i>Exilová činnost Františka prince Schwarzenberga (1913–1992) jako výraz snahy o udržení hodnotové kontinuity s Masarykovým Československem</i><br>Zdeněk HAZDRA .....          | 743 |
| <i>The Baltic Path in American Anti-Communism: the Policy in Action (1945 – 1963)</i><br>Leo JANSONS .....                                                                       | 760 |
| <i>The Radicalization of the Croatian Émigré Community in West Germany, 1955 – 1970</i><br>Christopher A. MOLNAR .....                                                           | 784 |
| <i>Attempts to Create Unity in Hungarian Political Emigration after the 1956 Revolution</i><br>Magdolna BARÁTH .....                                                             | 795 |
| <i>From 'Liberation' to 'Détente': Britain and the Anti-Communist Movement in the Soviet Sattellites</i><br>Jacek TEBINKA .....                                                  | 805 |
| <i>The NSZZ Solidarnosc Coordinating Office Abroad in Fight against Polish Regime</i><br>Alexandra AFTARUK .....                                                                 | 820 |
| <i>The Romanian Anti-Communist Resistance: the League for the Defence of Human Rights of Romania from Paris (1979 – 1989)</i><br>Beatrice SCUTARU .....                          | 840 |
| <i>Svetový kongres Slováků v zápase o slobodnú, demokratickú a pluralitnú Slovenskú republiku</i><br>Viliam JABLONICKÝ .....                                                     | 859 |

**Koreferáty, reflexie****Papers, Reflexions***The Anti-Communist Resistance in Dobrogea*

Dumitru LACATUSU ..... 896

*Švajčiarski Slováci spájali boj proti komunistickej diktatúre  
so zápasom o vlastný štát*

Aristid ZELENAY ..... 905

*Študentská demonštrácia v Bratislave v roku 1956*

Pavol RAKOVSKÝ ..... 913

Zoznam použitých skratiek/Abbreviations ..... 916

O autoroch ..... 924